

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

ΕΚΤΑΚΤΟΣ ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΤΗΣ 7^{ΗΣ} ΜΑΪΟΥ 1996

ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΙΩΑΝΝΟΥ ΠΕΣΜΑΖΟΓΛΟΥ

ΕΠΙΣΗΜΟΣ ΥΠΟΔΟΧΗ
ΤΟΥ ΞΕΝΟΥ ΕΤΑΙΡΟΥ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ

κ. NICHOLAS G. L. HAMMOND

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ κ. ΙΩΑΝΝΟΥ ΠΕΣΜΑΖΟΓΛΟΥ

Ἡ Ἀκαδημία Ἀθηνῶν ὑποδέχεται σήμερα μὲ τιμὴ τὸν Ξένο Ἑταῖρο τῆς Nicholas Hammond, Καθηγητὴ τῶν Ἑλληνικῶν, τῆς Ἑλληνικῆς Γλώσσας, Ἱστορίας καὶ Λογοτεχνίας τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Καίμπριτζ, ὅπου δίδασκε ἐπὶ 24 χρόνια, μετὰ τὸ 1930 καὶ 1954. Στὸ Β' παγκόσμιον πόλεμον ὑπηρέτησε στὴ Μέσση Ἀνατολή, ἰδιαίτερα στὴ Μάχη τῆς Κρήτης τὸ 1941. Ἔχει συγγράψει μετὰ τὸ ἄλλων 21 βιβλία σχετικὰ μὲ τὴν Ἑλλάδα, ὁρισμένα ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἔχουν μεταφραστεῖ στὴν ἑλληνικὴ γλῶσσα. Διεθνῶς γνωστὰ ἔργα του εἶναι καὶ τὰ ἀκόλουθα: «Ἱστορία τῆς Ἑλλάδος ἕως τὸ 322 π.Χ.», «Ἡπειρος», «Ἱστορία τῆς Μακεδονίας ἕως τὸ 167 π.Χ.» σὲ τρεῖς τόμους, «Ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος», «Φίλιππος τῆς Μακεδονίας». Ἐπίσης ὁ κ. Hammond ἔχει συγγράψει βιβλία σχετικὰ μὲ τὴν Ἀντίσταση (1943-1944), τὴ Συμμαχικὴ Στρατιωτικὴ Ἀποστολὴ καὶ τὴν Ἀντίσταση στὴ Δυτικὴ Μακεδονία (1943-44).

Ὁ κ. Hammond ἐξελέγη Ξένος Ἑταῖρος τῆς Ἀμερικανικῆς Ἀκαδημίας Τεχνῶν καὶ Ἐπιστημῶν στὴ Βοστώνη. Ἡ ἐπίσημη ὑποδοχὴ του θὰ γίνῃ τὸν προσεχῆ Ὀκτώβριο.

Μὲ ἀναγνώριση τοῦ ἄξιου ἔργου του.

ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΗ ΤΟΥ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ Κ. ΜΙΧΑΗΛ ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ

Κύριε Πρόεδρε,

Εύχαριστῶ τὴ Σύγκλητο τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν γιὰ τὴν ἀπόφασή της χάρις στὴν ὁποία ἔχω τὴν τιμὴ καὶ τὴ χαρὰ νὰ προσφωνήσω τὸν καθηγητὴ N. G. L. Hammond κατὰ τὴ σημερινὴ τελετὴ τῆς ὑποδοχῆς του μεταξὺ ἡμῶν ὑπὸ τὴν ιδιότητα τοῦ Ξένου Ἑταίρου μας.

Ἀξιότιμε καὶ γεραρὲ Ἑταῖρε,

Χαίρω γιὰ τὸ διπλὸ προνόμιο ποὺ ἀσκῶ ἀπόψε: νὰ χαιρετήσω ἐκ μέρους τῶν συν-αδέλφων τὴν εἰσδοχή σας στοὺς κόλπους μας καὶ νὰ σκιαγραφήσω τὴ δράση σας καὶ τὴν προσφορά σας ἐνώπιον τοῦ ἐκλεκτοῦ κοινοῦ ποὺ παρίσταται σ' αὐτὴν τὴν τελετή.

Κύριοι Συνάδελφοι,

Κυρίες καὶ Κύριοι,

Ὁ καθηγητὴς Hammond γεννήθηκε τὸ 1907. Σπούδασε στὸ Fettes College (Ἑδιμβούργο) καὶ στὸ Caius College (Cambridge). Ἐλαβε τιμητικὲς διακρίσεις γιὰ τὶς ἐπιδόσεις του στὶς κλασσικὲς σπουδές.

Ἡ πανεπιστημιακὴ σταδιοδρομία τοῦ καθηγητῆ Hammond παρουσιάζει τὶς ἀκόλουθες φάσεις. Lecturer στὸ Cambridge (1930-1954), Senior Tutor στὸ Clare College (1947-1954), Διευθυντὴς τοῦ Clifton College Πανεπιστημίου Bristol (1954-1962), Καθηγητὴς Ἑλληνικῶν στὸ ἐκεῖ Πανεπιστήμιο (1962-1973), τοῦ ὁποίου διετέλεσε ἀντιπρύτανης (1964-1966).

Ὁ καθηγητὴς Hammond διετέλεσε Πρόεδρος τῆς Hellenic Society (1968-1971), Πρόεδρος τῆς Διοικούσας Ἐπιτροπῆς τῆς Βρετανικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν (1971-1974).

Ἐπίσης ὑπῆρξε ἐπισκέπτης ἐταῖρος ἢ ἐπισκέπτης καθηγητὴς στὰ ἀκόλουθα Ἐπιστημονικὰ Ἰδρύματα ἢ Πανεπιστήμια: Institute for Advanced Study (Princeton), Πανεπιστήμιο Wisconsin, Reed College, St. Olaf College, Haverford College, Πανεπιστήμιο Πενσυλβανίας, Swarthmore College, Trinity College, Hartford, Πανεπιστήμιο Auckland Νέας Ζηλανδίας, Πανεπιστήμιο Newcastle, Πανεπιστήμιο Ἀδελαΐδας Αὐστραλίας, Πανεπιστήμιο Ἰωαννίνων, Κέντρον Ἑλληνικῆς καὶ Ρωμαϊκῆς Ἀρχαιότητος τοῦ Ἐθνικοῦ Ἰδρύματος Ἑρευνῶν, National Humanities Center στὴν Βόρειο Καρολίνα, Carleton College τῆς Μινнесότας.

Ὁ καθηγητὴς Hammond εἶναι ἐπίτιμος διδάκτωρ τοῦ Πανεπιστημίου Wisconsin (1980), τοῦ Saint Olaf College (1982), τοῦ Carleton College, καὶ μέλος τῆς Βρετανικῆς Ἀκαδημίας ἀπὸ τὸ 1967.

Κατὰ τὸν πόλεμο ὁ καθηγητὴς Hammond ὑπηρετήσῃ στὴ Συμμαχικὴ Ἀποστολὴ Ἑλλάδος μὲ βαθμὸ ἀντισυνταγματάρχῃ, 1943-1944. Τιμῆθηκε μὲ ἀναφορὰς καὶ παράσημα: Distinguished Service Overseas, Ἀξιωματικὸς τοῦ ἑλληνικοῦ Τάγματος τοῦ Φοίνικος.

Ὁ καθηγητὴς Hammond διετέλεσε ἑπαρχὸς τοῦ Gloucestershire.

Τὰ ἐρευνητικὰ πεδία στὰ ὁποῖα διακρίθηκε ὁ καθηγητὴς N. G. L. Hammond εἶναι: Ἱστορία καὶ ἱστορικὴ γεωγραφία τῆς Ἡπείρου καὶ τῆς Μακεδονίας, Φίλιππος, Μέγας Ἀλέξανδρος, ἑλληνιστικὴ ἱστορία, ἀρχαῖα ἑλληνικὴ ἱστορία, μεταναστεύσεις στὴν Ἑλλάδα κατὰ τὴν προϊστορικὴ ἐποχὴ, καὶ μάλιστα ἡ μετανάστευση τῶν ἰνδο-εὐρωπαϊκῶν φύλων.

Ὁ καθηγητὴς Hammond μόνος μεταξὺ τῶν ἱστορικῶν τῆς ἀρχαιότητος ἔχει περιπατήσῃ ὁλόκληρῃ τῇ Μακεδονίᾳ καθὼς καὶ τὴν Ἡπείρου καὶ τὴν Ἀλβανίᾳ καὶ ἔχει γνωρίσει τίς συνθῆκες ζωῆς τῶν ὀρεινῶν πληθυσμῶν τῆς Ἑλλάδος πρὶν ἀπὸ τίς ἀλλαγὰς ποὺ ἐπῆλθαν περὶ τὰ μέσα τοῦ 20οῦ αἰῶνα. Ἔτσι ἔχει διακρίνει λύσεις προβλημάτων ἀρχαίων ἑλληνικῶν κοινωνιῶν ὑπὸ τὸ φῶς τοῦ βίου συγχρόνων ἑλληνικῶν μικρο-κοινωνιῶν, ἔχει διαφωτίσει τὴ διεξαγωγὴ μαχῶν καὶ στρατιωτικῶν κινήσεων κατὰ τὴν ἀρχαιότητα διασταυρώνοντας τίς πληροφορίες τῶν πηγῶν μὲ τὰ γεωγραφικὰ δεδομένα, ἔχει κάμει ἐπιτυχημένες μικροτοπογραφικὰ καὶ μακροτοπογραφικὰ παρατηρήσεις καὶ γνωρίζει σπιθαμὴ μὲ σπιθαμὴ τὴν ἱστορικὴν γεωγραφίαν τῆς Ἡπείρου καὶ τῆς Μακεδονίας. Μεταξὺ ἄλλων, παραβάλλοντας ἀρχαῖες ἑλληνικὰς τοπογραφικὰς πληροφορίες μὲ τὰ ἀντικειμενικὰ τοπογραφικὰ δεδομένα, ὑποστήριξε ὅτι ἡ πρωτεύουσα τοῦ μακεδονικοῦ βασιλείου Αἰγαὶ δὲν ἦταν ἡ Ἐδεσσα, ἀποψὲς ποὺ εἶχε ἐπικρατήσῃ, ἀλλὰ ἡ Βεργίνα, πρὶν ἀπὸ τίς ἐκεῖ ἀρχαιολογικὰς ἀνακαλύψεις τοῦ ἀειμνήστου ἀνασκαφέα τῶν βασιλικῶν τάφων. Μετὰ τίς ἀνακαλύψεις ἐκεῖνες, ὁ καθηγητὴς Hammond ὑποστήριξε τὴν πρότασιν τοῦ καθηγητῆ Μ. Ἀνδρόνικου ὅτι ὁ μέγας βασιλικὸς τάφος ἦταν ὁ τάφος τοῦ Φιλίππου Β' μὲ ἐπανειλημμένα ἄρθρα, ὅπου ἀξιοποίησε ἱστορικὰς μαρτυρίας σχετικὰς μὲ τίς συνθῆκες τῆς δολοφονίας καὶ τῆς ταφῆς τοῦ μεγάλου ἐκείνου βασιλέα.

Ἡ ἐργογραφία τοῦ καθηγητῆ Hammond, ποὺ ἀρχίζει τὸ 1932 καὶ συνεχίζεται μὲ ἀμείωτο ρυθμὸ, περιλαμβάνει μίαν σύνθεσιν ἀρχαίας ἑλληνικῆς ἱστορίας, ἓνα ἱστορικὸν ἄτλαντα τοῦ ἑλληνικοῦ καὶ τοῦ ρωμαϊκοῦ κόσμου, πολλὰς μονογραφίας, ἄνω τῶν 100 ἄρθρων, μίαν συλλογὴν ἄρθρων τοῦ καὶ ἄλλα δημοσιεύματα.

Ἀναφέρω μόνον τοὺς τίτλους τῶν αὐτοτελῶν ἔργων τοῦ ποὺ ἀναφέρονται στὴν ἑλληνικὴ ἀρχαιότητα καὶ στὸν παγκόσμιον πόλεμον.

—A History of Greece to 322 B.C., 1959, 1967, 1986. Ἐχει μεταφρασθεῖ στὰ πολωνικά.

- Epirus, 1967, 1981. Ἔχει μεταφρασθεῖ ἐν μέρει στὰ ἑλληνικά.
- The Classical Age of Greece, 1975.
- Migrations and Invasions in Greece and Adjacent Areas, 1976.
- A History of Macedonia I, 1971, 1981. II (μὲ συνεργασία τοῦ καθηγητῆ G. T. Griffith), 1980. III (μὲ συνεργασία τοῦ καθηγητῆ F. W. Walbank), 1988.
- Alexander the Great: King, Commander and Statesman, 1980, 1989.
- Atlas of the Greek and Roman World in Antiquity, 1981, 1991.
- Three Historians of Alexander the Great, 1983.
- The Macedonian State, 1989.
- The Miracle that was Macedonia, 1991.
- Sources for Alexander the Great: Plutarch's Life and Arrian's Anabasis, 1993.
- Philip of Macedon, 1994.
- Collected Studies, 3 τόμοι, 1993-1994.
- Venture into Greece: with the guerrillas 1943-1944. 1983. Ὑπάρχει ἑλληνικὴ μετάφραση 1984.
- Δυτικὴ Μακεδονία: Ἀντίσταση καὶ συμμαχικὴ στρατιωτικὴ ἀποστολὴ 1943-1944, 1992.

Κύριε Πρόεδρε, Κύριοι Συνάδελφοι,
Κυρίες καὶ Κύριοι,

Ἄς εὐχηθοῦμε στὸν N. G. L. Hammond νὰ συνεχίσει τὴν ἐπιστημονικὴ καὶ λοιπὴ παραγωγὴ του μὲ τὸν ἴδιο ρυθμὸ γιὰ πολλὰ ἔτη.

Φίλε, ἔρρωσο καὶ χαῖρε.